

Διδαχή καὶ ἐμπειρία

διὰ χάρτου καὶ μέλανος (Β' Ἰωάννου 12)

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΕ' ΛΟΥΚΑ

26 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2020

Ἐξω ἀπὸ τὴν Ἱερὴν ὁ Χριστὸς συνάντησε ἓνα τυφλό, τὸν Βαρτίμαιο· καὶ σήμερα μπαίνοντας στὴν πόλη φωτίζει τὴ συνείδηση τοῦ ἀρχιτελώνου Ζακχαίου. Ὁ Βαρτίμαιος ζητοῦσε «ἔλεος» καὶ ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄκουσε, ὁ Ζακχαῖος «ζητοῦσε νὰ δεῖ τὸν Ἰησοῦ» καὶ ὁ Κύριος τὸν εἶδε ἐπάνω στὸ δένδρο καὶ τὸν φώναξε.

Ἡ πράξη αὐτὴ δὲν ἦταν συνηθισμένη, οὔτε ἀπλή. Ἕνας ἐπίσημος ἄνθρωπος τῆς πόλεως δὲ δίστασε νὰ ἀνεβεῖ πάνω σ' ἓνα δένδρο, δίπλα στὸ δρόμο, προκειμένου νὰ δεῖ τὸν Ἰησοῦ, ποὺ θὰ περνοῦσε ἀπὸ κάτω. Στὸ τέλος ἐκείνης τῆς ἡμέρας, φιλοξενούμενος ὁ Χριστὸς στὸ σπίτι τοῦ ἀρχιτελώνου Ζακχαίου, διαβεβαίωσε ὅτι πραγματοποίησε τὸν σκοπὸ γιὰ τὸν ὁποῖο ἦρθε στὸν κόσμο: «ἦρθε γιὰ νὰ ἀναζητήσῃ καὶ νὰ σώσῃ τὸν χαμένο ἄνθρωπο». Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης λέει: «τόσο πολὺ ἀγάπησε ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸ μοναχογιό του ἔδωσε...», ὁπότε ἔτσι μᾶς φανερώνει ὅτι ἡ αἰτία τοῦ ἐρχομοῦ τοῦ Χριστοῦ στὴ γῆ δὲν ἦταν ἄλλη παρὰ μόνο ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Αἰτία ποὺ δὲν βρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὴν οὐσία τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ μέσα της, ἀφοῦ «ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ». Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Πατέρες μας ἐξηγοῦν ὅτι ὁ Θεὸς δημιούργησε τὸν κόσμον ὄχι ἀπὸ ἀνάγκη ἀλλὰ ἀπὸ ἀγάπη. Δὲν χρειαζόταν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ἀλλὰ ἓνα ξεχειλίσμα τῆς ἀγάπης τοῦ ἦταν ἡ αἰτία ποὺ τὸν δημιούργησε. Τὸ ἴδιο συνέβη καὶ ὅταν ἦρθε ὁ Θεὸς νὰ ἀναμορφώσῃ τὸν κόσμον «διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ». Δὲν ἦρθε, παρὰ μόνο ἐπειδὴ ἀγαποῦσε τὸν κόσμον καὶ τὸν ἄνθρωπον, τὸν καθένα μας, μὲ σκοπὸ νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ στὴ σωτηρία.

Ὁ Ζακχαῖος ἀνέβηκε στὸ δένδρο ἀναζητώντας νὰ δεῖ τὸ Θεό, ἐπειδὴ εἶχε προηγηθεῖ τὸ κατέβασμα τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ στὴ γῆ. Καμμιά ἄνοδος τοῦ ἀνθρώπου δὲ θὰ μπορούσε νὰ ἐπιτευχθεῖ ἂν δὲν ὑπῆρχε μιὰ διαρκὴς κάθοδος τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Ἐκεῖ ποὺ συναντῶνται ὁ Θεὸς μὲ τὸν ἄνθρωπον, σ' ἐκεῖνο τὸ σημεῖο ἐπιτυγχάνεται ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ζητεῖ στὸν οὐρανὸ τὴ σωτηρία του καὶ τοῦ Θεοῦ ποὺ ζητεῖ στὴ γῆ τὸ ἀπολλωλός.

Ὁλόκληρος ὁ διαχρονικὸς πολιτισμὸς τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι συνάρτηση αὐτῆς τῆς συναντήσεως. Ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὰ πρωτόγονα χρόνια μέχρι τὰ σύγχρονα, εἴτε τὸ γνωρίζει εἴτε ὄχι, ἀναζητεῖ τὸ Θεό, ἄλλοτε μὲ περισσότερη ὑπευθυνότητα κι ἄλλοτε μὲ λιγότερη. Εἶναι καὶ κάποιοι ποὺ λένε ὅτι δὲν ἀναζητοῦν τὸ Θεό, ἀλλὰ δὲ λένε ἀλήθεια. Δὲν εἶναι ἄπιστοι, ἀπλῶς ἀρνοῦνται νὰ δεχτοῦν τὸ Θεό, ὅπως τὸν ἀποκάλυψε ὁ Χριστὸς στὴν Ἐκκλησία καὶ μὲ κούφο ἐγωῖσμό ἀναζητοῦν ἓνα Θεὸ δικῆς τους ἐπινοήσεως. Ὅταν καταλάβουν ὅτι τέτοιος Θεὸς δὲν ὑπάρχει τότε ἀπογοητεύονται καὶ κλείνουν τὰ μάτια τους μπροστὰ στὴν ἀλήθεια τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ στὴ ζωὴ τους καὶ μένουν τραγικὰ παντέρημοι, χωρὶς Θεό. Ἡ Ἐκκλησία δὲν κάνει τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ δείχνει σὲ ὅλους μας τὸ Θεό. Μὲ τὸν λόγο της, μὲ τὰ Μυστήριά της καὶ μὲ τὴν ἐμπειρία της, ἡ Ἐκκλησία ὑπάρχει γιὰ νὰ φανερώσῃ τὸ Θεὸ σὲ ὅσους τὸν ἀναζητοῦν. Σὲ ὅσους ἀποφασίζουν νὰ ἀνεβοῦν ψηλότερα γιὰ νὰ τὸν δοῦν. Ἄν δὲν ἀνεβοῦν λίγο, δὲν θὰ συναντήσουν τὸ Θεό. Ὅπως ὁ Ζακχαῖος, ἂν δὲν ἀνέβαινε στὸ δένδρο δὲν θὰ συναντοῦσε τὸ βλέμμα τοῦ Χριστοῦ ποὺ ἔψαχνε ἤδη νὰ τὸν βρεῖ μέσα στὸ πλῆθος.

Σε τέσσερις μέρες από σήμερα ἡ Ἐκκλησία μας θὰ γιορτάσει τοὺς τρεῖς Ἱεράρχες της. Εἴμαστε ἡ μόνη χώρα στὸν κόσμο ποὺ γιορτάζει τὴν Παιδεία καὶ τὰ Γράμματα, ὅχι σὰν μιὰ παγκόσμια ἡμέρα ἀπὸ τὶς 365 τοῦ χρόνου, ἀλλὰ σὰν γιορτὴ ποὺ προσωποποιεῖ τὸ περιεχόμενό της στὸ ἔργο καὶ τὴν προσφορὰ τριῶν μεγάλων προσωπικοτήτων, διεθνοῦς ἐμβελείας. Εἶναι πολὺ θετικό τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Ὑπουργὸς Παιδείας κατάργησε τὴν ἀργία τῆς ἡμέρας καὶ ὅρισε νὰ τιμηθοῦν οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες μὲ ἐκκλησιασμό τῶν μαθητῶν καὶ στὴ συνέχεια μὲ ἀναφορὰ στὸ ἔργο τους.

Ὅμως, αὐτὸ τὸ θετικό βῆμα εἶναι ἀνάγκη νὰ συνεχιστεῖ. Σήμερα οἱ Ἕλληνες εἴμαστε τελείως ξεκομμένοι ἀπὸ τὰ κείμενα καὶ τὰ συγγραφικὰ ἔργα, ὅχι μόνο τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἀλλὰ κυρίως τῶν Ἑλλήνων Πατέρων τῆς πίστεώς μας. Ἡ διεθνὴς ἐπιστημονικὴ κοινότητα ἀντλεῖ ἀκόμα παραδείγματα ἀπὸ τὴν ἐπιστημονικὴ ἐλευθερία καὶ τὴν προνοιακὴ τακτικὴ τοῦ Μεγ. Βασιλείου. Ἡ παγκόσμια λογοτεχνία καὶ ποίηση ἀξιοποιεῖ τὶς ἐκλεπτισμένες γραμματολογικὲς μεθόδους καὶ τὴν θελογικὴ ὀρειβασία τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. Οἱ πολιτικὲς ἐπιστῆμες καὶ ἰδιαίτερα ἡ κοινωνιολογία ἀντιγράφουν τὰ κηρύγματα τοῦ Ἰωάννου Χρυσοστόμου καὶ ἐρμηνεύουν μ'αὐτά, ἀκόμα καὶ τὶς οἰκονομικὲς διαφορὲς ἀνάμεσα στὴν ἱστορικὴ Ἀνατολὴ καὶ Δύση.

Σκεφθεῖτε τώρα, παρακαλῶ, ὅσοι ἀκοῦτε τὸ σημερινό μας κήρυγμα, ἐσεῖς ποὺ ἀποφοιτήσατε ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα πρὶν ἀπὸ εἴκοσι, τριάντα καὶ σαράντα χρόνια, τί γνωρίζετε γιὰ τὴν οἰκουμενικὴ προσφορὰ στὴν ἀνθρωπότητα, τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν; Καὶ φανταστεῖτε πόσο λιγότερα διδάσκονται τὰ σημερινὰ ἑλληνόπουλα στὰ σχολεῖα μας, ὅπου ὁ προσανατολισμὸς εἶναι καθαρὰ τεχνολογικός. Ὅχι πὼς δὲν χρειάζεται ἡ τεχνολογία, τὰ κομπιούτερς καὶ τὰ οἰκονομικὰ μεγέθη, ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνο αὐτὰ ὁ ἄνθρωπος. Αὐτὰ μᾶς ἐξυπηρετοῦν, κάνουν τὴ ζωὴ μας εὐκολότερη, προσφέρουν ἀνέσεις στὴν καθημερινότητά μας, ἀλλὰ ὅμως, δὲν ἀπαντοῦν στὰ οὐσιαστικὰ

ἐρωτήματα τῆς ψυχῆς μας. Εἴτε μᾶς ἀρέσει εἴτε ὄχι, ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι μόνο σῶμα, εἶναι καὶ ψυχὴ, μαζί. Καὶ ἡ ψυχὴ μας δὲν συμβιβάζεται μὲ τὰ γειρατιά, οὔτε συμφιλιώνεται μὲ τὸν τάφο. Ἡ ψυχὴ μας «θυμᾶται» τὴν κατάγωγὴ της καὶ ἐπιζητεῖ τὴν ἐπιστροφή της στὴν ἀρχικὴ της δόξα, αὐτὴν ποὺ εἶχε πρὶν ξεπέσει σ'αὐτὸν τὸν κόσμο. Οἱ τρεῖς Ἱεράρχες εἶναι ἀνάγκη νὰ ξαναμιλήσουν στὴν κοινωνία μας. Οἱ τρεῖς Ἱεράρχες εἶναι τὸ δένδρο ποὺ χρειάζεται νὰ ἀνεβοῦμε γιὰ νὰ δοῦμε τὸ Θεό. Ὅποιοι Σύλλογοι Γονέων καὶ Σύλλογοι Διδασκόντων, στὰ Σχολεῖα μας, δὲν προτείνουν στὰ ἑλληνόπουλα τοῦ αὔριο νὰ ἀνεβοῦν σ'αὐτὸ τὸ δένδρο, θὰ ἀφήσουν τὰ παιδιά τους «ἀνίδεα καὶ χορτᾶτα» σὰν τοὺς συντρόφους τοῦ μυθικοῦ Ὀδυσσέα.

Ὁ Ἑλληνισμός, ὅπως καὶ ἡ ὀρθόδοξη πίστη μας ἦταν πάντα ἓνα πνεῦμα, μιὰ «λεπτὴ αὔρα» ποὺ δρόσιζε καὶ ἐλευθέρωνε τὸ μυαλὸ καὶ τὴν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου. Ὅποτε ἡ γιορτὴ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν εἶναι καὶ φέτος ἓνα στοίχημα γιὰ τὴν ἐπιβίωση καὶ τὴν συνέχειά μας. Ἀποφασίστε οἱ γονεῖς ποὺ ἀγαπᾶτε τὰ παιδιά σας, οἱ δάσκαλοι ποὺ θωρακίζετε τοὺς μαθητές σας, νὰ δώσετε στὰ ἑλληνόπουλα τὸν τρόπο ν' ἀνεβοῦν ψηλότερα. Ὅλες οἱ ἐμπειρίες εἶναι χρήσιμες στὴ ζωὴ τῶν παιδιῶν σας, ὅλες οἱ γνώσεις εἶναι καλὲς καὶ ὠφέλιμες, ὅμως ὑπάρχουν καὶ σκιρτήματα τῆς ψυχῆς τους ποὺ θέλουν κι αὐτὰ ἀπάντηση. Ὑπάρχουν μονοπάτια δύσβατα ποὺ μόνο ὁ Χριστὸς καὶ ἡ Ἐκκλησία μποροῦν νὰ τὰ βοηθήσει νὰ τὰ διαβοῦν. Γονεῖς καὶ δάσκαλοι, δώστε στὰ παιδιά σας τὰ κείμενα τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ τὴν ἐμπειρία τῆς ἀγιότητος ποὺ ἐκεῖνοι βίωσαν. Αὐτὴν τὴν προσφορὰ σας δὲν θὰ τὴν ξεχάσουν ποτὲ καὶ θὰ σᾶς εὐγνωμονοῦν. Μόνο τότε ἡ γιορτὴ θὰ ἀποβεῖ οὐσιαστικὴ καὶ σωτήρια γιὰ τὸν ἑλληνισμό καὶ τὴν ἱστορικὴ μας συνέχεια.

Ὁ Μητροπολίτης σας
Τὸ Ἀλεξανδρινό
† Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως Ἀνθίμος